ECLI:LV:AT:2022:0131.C30501917.20.L
Lieta Nr. C30501917, SKC-328/2022
Civillietu departaments

**Latvijas Republikas Senāts**
**RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS**
Rīgā 2022.gada 31.janvārī

Senatoru kolēģija šādā sastāvā:
senators Aivars Keišs,
senatore Zane Pētersone,
senatore Marika Senkāne

izskatīja rīcības sēdē Engures pagasta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 14.oktobra spriedumu civillietā Engures pagasta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par kopīpašuma izbeigšanu.

[1] Senatoru kolēģija atzīst, ka pastāv Civilprocesa likuma 464.[1]panta otrās daļas 2.punktā norādītais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību, jo, izvērtējot kasācijas sūdzībā minētos argumentus, nav acīmredzama pamata uzskatīt, ka pārsūdzētajā spriedumā ietvertais lietas iznākums ir nepareizs un ka izskatāmajai lietai ir būtiska nozīme vienotas tiesu prakses nodrošināšanā vai tiesību tālākveidošanā.

[2] Kasācijas sūdzībā ietverts arī lūgums iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.
Piesakot šādu lūgumu, iesniedzēja kasācijas sūdzībā norādījusi, ka nepiekrīt apelācijas instances tiesas veiktajam Civillikuma 1074. un 1075.panta iztulkojumam kopsakarā ar šī likuma 1.pantu un uzskata, ka minētais iztulkojums neatbilst Satversmei. Kasatores ieskatā apelācijas instances tiesa, izskatot strīdu par kopīpašuma izbeigšanu, nepamatoti piemērojusi Civillikuma 1.pantu.

[3] Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.[1]panta pirmās daļas 1.punktu pieteikums Satversmes tiesai iesniedzams, ja tiesa, izskatot civillietu pirmajā instancē, apelācijas vai kasācijas kārtībā, uzskata, ka norma, kas būtu jāpiemēro šajā lietā, neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai (aktam).
Senatoru kolēģijai nerodas šaubas par Civillikuma 1074. un 1075.panta atbilstību Satversmes 1., 83., 90., 91., 92., 96. un 105.pantam un Civilprocesa likuma 250.[7]pantā ietverto vārdu „kopīgu mantu" atbilstību Satversmes 83., 90., 91. un 92.pantam.
[4] Senāts šajā lietā jau 2020.gada 16.decembra spriedumā norādījis, ka kopīpašuma izbeigšanu regulējošās tiesību normas iztulkojamas kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu, kas nav pretrunā ar Satversmi.
Kopīpašniekam nevar liegt izlietot Civillikuma 1074.pantā paredzētās subjektīvās tiesības prasīt kopīpašuma izbeigšanu, ja tas savas tiesības izlieto labā ticībā. Turpretī, ja civiltiesību subjekts minēto tiesību izlieto netaisnprātīgi, viņš nebauda tiesisku aizsardzību.
Tāpat Senāts norādījis, ka Civillikuma 1074. un 1075.pantā ietvertā regulējuma jēga un mērķis primāri ir nevis sekmēt viena kopīpašnieka ekonomisko interešu īstenošanu, bet gan aizsargāt visu kopīpašnieku tiesības un intereses, tās pēc iespējas samērojot.
Civillikuma 1.pants pieprasa, lai katru tiesību izlietojot vai pienākumu pildot, tiesību subjekts rēķinātos ar īsto likuma mērķi, kādēļ šī tiesība ir piešķirta. Aizsardzību bauda tā interese, kas pēc likuma mērķa un konkrētās lietas apstākļiem atzīstama par svarīgāku.
Senatoru kolēģija atzīst, ka konkrētajā gadījumā apelācijas instances tiesa atbilstoši Senāta norādījumiem pareizi iztulkojusi kopīpašuma izbeigšanu regulējošās tiesību normas kopsakarā ar Civillikuma 1.pantu un veikusi pamatotu pušu interešu izvērtējumu, secinot, ka prasītājas subjektīvās tiesības prasīt kopīpašuma dalīšanu nav svarīgākas un vairāk aizsargājamas, nekā atbildētāju tiesības saglabāt īpašuma tiesības uz savu vienīgo dzīvesvietu.
Vienlaikus norādāms, ka Senāts 2020.gada 16.decembra spriedumā jau norādījis, ka nav konstatēta Civillikuma 1.panta neatbilstība Satversmes 1., 89., 90.pantam un 105.panta trešajam teikumam.
Ievērojot minētos apsvērumus, nav pamata pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 464.panta trešo, sesto daļu un 464.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

**nolēma:**

noraidīt Engures pagasta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ lūgumu iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā.
Atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību lietā sakarā ar Engures pagasta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas 2021.gada 14.oktobra spriedumu.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senators A. Keišs

Senatore Z. Pētersone

Senatore M. Senkāne